

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za cele leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
karskega društva de-
ležajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobé
se v tiskarni iz pri-
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 A.

Rekopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 33.

V Mariboru, dne 18. avgusta 1898.

Tečaj XXXII.

Prvi vseslovenski shod kršč.-soci- jalnih delavcev v Ljubljani.

Vsem slovenskim krščansko-soci-
jalnim delavcem po Kranjskem, Šta-
jarskem, Koroškem in Primorskem nazna-
njamo, da bo v nedeljo, dne 18. sept.
1898. v Ljubljani prvi veliki vse-
slovenski shod krščansko-soci-
jalnih delavcev.

Kaj nas nagiba, da sklicujemo tak shod?

Letos praznuje naš ljubljani vladar svojo
petdesetletnico. Ko se vse veseli nje-
govega slavlja, ne smejo zaostati slovenski
delavci. Hvala Bogu! velikanska večina
njihova si je še ohranila zavest dolž-
nostij, ki jih ima do svojega cesarja, za-
vest hvaležnosti do njega, ki je porušil
ovire delavskim organizacijam, ki je v skrbi
za delavsko varstvo in zavarovanje vstvaril
že mnogo koristnih zakonov, ki je zadnji čas
tudi v političnem življenju dal mesto delav-
skemu stanu. Zato bodi njegovega blago-
nosnega dela spominu v prvi vrsti posvečen
naš shod, — dokaz naše sinovske vdanosti
in ljubezni.

Vseslovenski shod sklicujemo, ker
je sedaj bolj kot kedaj treba, da javno prosve-
dujemo proti pogubnemu internacijonalstvu,
ki se iz tujine zanaša med naše delavce in
da veličastno pokažemo, da v obrambi na-
rodnih pravic stoji slovenski krščanski delavec
vedno v prvih vrstah.

A še drugih razlogov imamo dovolj. Žal-
ostni, obupni prizori na vseh straneh! Kdo
z žalostjo ne opazuje, kako naglo propadajo

slovenski delavski stanovi sploh? Komu pač
niso znane žalostne razmere slovenskega
delavstva? Kako vsej tej nesreči pomagati?
Premišljujmo, posvetujmo se, delajmo najprej
sami, in Bog bo blagoslovil naše misli in
delo. To je gotovo: če bomo mi storili vse,
kar zahteva od nas krščanska pravičnost pa
krščanska ljubezen, bo tudi Bog storil vse,
česar nam je treba.

Za taka posvetovanja so potrebni shodi.
In zato sklicujemo letos prvi vseslo-
venski shod krščansko-socijalnih
delavcev. Sobratje! Pridi na shod vsak,
kdor le more! Na tem shodu se bomo ozrli
po svetu ter si ogledali, kako si drugod
pomagajo delavci, v prvi vrsti krščansko-
socijalni delavci, potem pa hočemo preudariti,
kako si hočemo mi, vsi slovenski krščansko-
socijalni delavci, skupno pomagati.

Sobratje! Dosedaj smo napravljali le vsak
v svojem ožjem kraju delavske shode, sedaj
nas je pa že toliko povsod, kjer prebivajo
Slovenci, da lahko napravimo velik, veličasten
vseslovenski delavski shod. Na tem shodu
si hočemo znova utrditi svoje prepri-
čanje, znova se naudušiti za misel
krščansko-socijalno.

Ob jednom se bo tisti dan blagoslo-
vila naša zastava, zastava slovenskega
krščansko-socijalnega delavstva, zastava vse
slovenske krščansko-socijalne organizacije.
Ta zastava bo zanaprej vidna vez, ki nas
bo vezala in nas vodila v našem težkem boju!

Ker pa bo zastava skupna last vse
slovenske krščansko-socijalne organizacije,
zato vabimo ob jednom vsa slovenska društva

te organizacije in sploh vse prijatelje sloven-
skega krščansko-socijalnega delavstva: pridite
k slavnosti blagoslovljenja naše
zastave!

Trdno smo prepričani, da s tem dnevom
naredimo velik, važen korak naprej proti
cilju, ki nam ga je zarisal z neizbrisnimi
črkami poglavar naše svete cerkve, papež
Leon XIII., v blagorin čast slovenskih
delavcev.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1898.

Dr. A. Gregorčič, dr. Jan. Ev. Krek, J. Žičkar,
zastopniki V. skupine. — 1. Za Kranjsko:
Ivan Brus, Nikolaj Bernard, Dr. Jožef Debevec,
Ferd. Debeuc, Anton Finžgar, Jožef Gostinčar,
Jak. Gross, Er. Jaklič, Ivan Jakopič, urednik
«Glasnika», Dr. Ivan Janežič, Franc Jeraj,
Janez Kalan, Franc Karlič, Anton Koder,
Mat. Konič, Valentin Krašovec, Anton Lav-
renčič, J. Lotrič, Ignacij Mercina, Jožef Novak,
Franc Oswald, Ivan Pliberšek, Karol Pollak,
Val. Pretnar, Peter Rozman, Tomaž Rožnik,
Jakob Rižnar, Jožef Sedmak, Janez Sodar,
Luka Smolnikar, Augst Šinkovec, Andrej
Škriba, Ivan Štefe, Kristof Wilman, Henrik
Zalesjak, Fran Ziller. — 2. Za Koroško:
Valentin Podgorc, Avg. Križaj, A. Rupnik.
— 3. Za Primorsko: Ivan Dermastja, F.
Hočevar, J. Knavs, Martin Mars, V. Nučič,
And. Furlan, Dr. Jos. Pavlica, V. Skerk, Ivan
Šinkovec. — 4. Za Štajarsko: Peter Er-
javec, Jakob Gselman, Fran Hrustel, Jožef
Kregar, J. M. Kržišnik, Martin Matek, Fran
Ploč, Nikolaj Putrih, Martin Slatinek, Alojzij
Sket, Fr. Sterbenk, Karol Tratnik.

Listek.

Iz boja za sv. vero.

(Konec.)

«Obljubim» rekel je poročnik in njegove
oči so se zasvetile s sveto navdušenostjo.
Potem vzame starka malo svetinjo, na kateri
je bila podoba Matere božje in podajoč mu
svetinjo reče:

«To svetinjo ti dajem za spomin, in te
priporočam tisti, katere podobo tukaj vidiš,
da te varuje, da je s svojo pomočjo vedno
pri tebi ter te brani pred skušnjavo.» Roke
so se ji tresle in iz oči so se ji potakale
vroče solze.

Naenkrat so se oglasile vojaške trobente.

Mati pritisne na svoje srce še enkrat
ljubega sina in zaznamujoč mu sv. križ na
čelo vzdihne:

«S tem znamenjem sv. križa te izročujem
Najvišjemu in božji Porodnici, kateri se boš
zdaj daroval, s tem križem blagoslovim vsako
tvojo stopinjo, da . . . .

Glasneje so se oglašale trobente.

«Dolžnost me kliče, ljuba mati,» rekel
je častnik, objemajoč jo. Starka ga je še
enkrat poljubila na čelo in še enkrat ga je
pogledala, kakor da bi ga nikdar več ne
videla; mladi poročnik se je oprostil iz ob-

jema svoje matere, ki je milo vzdihovala
in molila.

Ko je Nikolajev prišel k svojim vojakom,
videl je, da je sovražnikov veliko večje šte-
vilo in da besno napadajo svoje nasprotnike.
Izmed njegovih vojakov jih je že več padlo
in nekateri so že začeli omahovati. Tega se
je Nikolajev vstrašil, vstopil je v prvo vrsto
in zaklical:

«Za Mater božjo! Naprej!»

«Kakor da bi jih nevidna moč podpirala,
so se njegovi vojaki ohrabрили in na sovraž-
nika z novo močjo udarjali. Nikolajev je vzel
vojaku, ki se je boril blizu njega, zastavo z
Materjo božjo, in z mečem v roki se je
zagnal v sovražne Turke.

Divje je besnel boj. Toda glej, v kratkem
so se začeli Turki nazaj pomikati, in nazadnje
tudi bežati. Bolgari pa za njimi; in hvalili
in častili so Mater božjo, ki jim je v hudi
stiski prihitela na pomoč.

In Nikolajev? Našli so ga mrtvega; v
roki je držal zastavo božje Porodnice. Umrl
je kakor junak in mučenec za sv. vero.
Blagoslov materin ga je spremljal v smrt.
V bolgarskem narodu pa še živi njegov spomin.

Slovenci v Marijinem Celju.

Kakor je bilo po naših časnikih nazna-
njeno, je vozil dne 10. avgusta t. l. poseben

vlak slovenske romarje v Marijino Celje. Ob
določeni uri je čakal v Celju vlak zjutraj ob
2:40 in odvedel čez 300 romarjev iz Savinjske,
Šaleške in Savske doline proti Poljčanam.
V Št. Juriju in na Ponkvi pridružili so se
drugi romarji, posebno velika četa je čakala
v Poljčanah; ko so se še v Slov. Bistrici
pridružili nad 100 broječi Bistričani, Lapor-
jani in Pohorci, bil je vlak se svojimi 19
vozovi prenapolnjen. Na Pragarskem morali
so se priklopiti 4 vozovi, da so pobrali ro-
marje, ki so čakali od Pragarskega do Ma-
ribora. V Mariboru je dobil vlak še 13 vozov
in še drugo lokomotivo, tako da se je železna
kača s 36 vozovi impozantno zvijala proti
slovenski meji, kjer je v Spielfeldu zopet
zadnjih 300 romarjev vstopilo. Zdaj je šlo
urno naprej, ker je vlak le redko postajal.
Iz vozov pa se je ob vshajajočem solncu daleč
po Graškem polju in po gornještajarskih
hribih razlegala slovenska molitev in od-
mevala slovenska pesem.

V Kapfenbergu je bilo treba izstopiti in
se preseliti na drugo železno ožjo tir, ki
pelje proti Au-Seewisenu. Kar so imeli
praznih vozov, so jih vpregli, pa vseh 1700
slovenskih romarjev vendar niso mogli naen-
krat v vsakovrstne vozove stlačiti. Saj jih
je bilo videti, da so v lozah in iz živinskih
vozov gledali, kakor 40 mučenikov

Kmečki stan.

Večkrat se sliši govoriti, da je kmečki stan prvi in najvažnejši stan vsake države. Res, ako se oziramo na plačevanje, tedaj je brezdvomno kmečki stan na prvem mestu, kajti nikomur so ne nalaga na ramena toliko davčnih bremen, kakor ravno kmečkemu stanu. Kar pa se tiče očetovske skrbi za kmečki stan od strani vlade, je pa ta stan zadnji v državi. Za noben stan ne skrbi vlada tako malo kakor za kmeta.

Vse stanove jemljejo vlade pod svoje okrilje, le kmečki stan je prepuščen samemu sebi in svoji usodi. Plemenitaški stan je poseben ljubljenelec državnih krmarjev. Če ima človek pred svojim imenom le besedico plemenitaš, grof, baron, knez, že je sposoben za najvišja in najuplívnejša mesta državne službe. Kdor ima srečo, da ga je rodila plemenitaška, njemu ni treba nadarjenosti, vstrajnega učenja, ampak zadostuje, da ostane pri življenju. Služba zanj že pride ob pravem času. Ali nima najboljših mest v naši državi plemenitaštvo v rokah? Kmečki sinovi ostanejo le na nižjih službah, kjer je mnogo, mnogo dela, na višja mesta, kjer je mnogo naslovov in dohodkov, pa se ne morejo povspeti.

Kakor plemenitaški stan, tako ima posebne predprave v državi tudi bogataški stan. V stan bogatašev prištevamo pred vsem kapital., tovarn., veleobrt., in posest. latifundij. Bogatinu se vedno s plačevanjem prizanaša, da bi kje ne postal polagoma reven. Njemu na ljubo se izdajajo vse mogoče postave, da lahko prospeva. Daja se mu svoboda, da se prosto giblje na vse strani. Velikim podjetjem se dajejo posebne podpore, da se omeji nevarnost za izgubo. Plemenitaši in bogataši imajo tudi politične predprave. Gosposka zbornica je popolnoma njihova. Za poslansko zbornico imajo svoje kurije, ki jim neovrgljivo jamčijo strogo, po številu določeno zastopstvo v zbornici. Kakor mati na svojega otroka, tako pazi država na svoje plemenitaše in bogataše.

In kako se godi kmečkemu stanu? Slabo, izborno slabo. Vsled sleparskega početja, borziancev in špekulantov koje početje vlada gleda mirnim srcem, nimajo kmečki pridelki nobenih cen več. Delo se kmetu potemtakem več ne izplačuje. Samoumevno je da kmet izgublja vsled tega vse veselje za svoj lepi stan, če vidi da se ne plačuje več njegova pridnost, njegova skrbna požrtovalnost in njegova skromnost. Kjer pa se delo več ne izplačuje, tam morajo nastati dolgovi. In kmečki stan je zadolžen čez glavo. Boben

kmetski pratiki. V Kapfenbergu zaostalim obljubil je načelnik postaje, da se peljejo za odšlimi z vlakom, ki odhaja ob pol 12 uri. Med tem časom je maševal za romarje v farni cerkvi poljčanski kapelan č. g. Anton Šebat. Petje oskrbel je poljčanski organist z izurjenenimi svojimi pevki. Nemcem je slovensko cerkveno petje čudno dopadalo. Načelnik postaje pa besede ni držalo, ampak zaostali romarji so morali čakati do pol 3 ure popoldne. Ko bi č. g. Šebat se ne bil potegoval za zaostale, menda bi še bili tisti dan v Kapfenbergu zaostali. Ko bi načelnik ne bil 93 zaostalih romarjev za 400 imel, kakor je napačno naprej poročal, bi jim ne bilo treba tako dolgo čakati, ampak bi se bili v poštni vlak ob pol 12 uri prav lahko stlačili. Pa prestano je.

Vsprejem v Marijinem Celju je bil posebno slovesen. Prišli so s križem, duhovnikom in godbo nasproti. Kaj lepo odmevalo je po mrzlih hribih odpev slovenskih Marijinih litanij. Po prihodu v cerkev milostne, čudodelne Matere božje stopi poljčanski župnik in duh. svet. č. g. J. Lenart na prižnico in v imenu romarjev pozdravi Marijo.

Drugi dan darovale so se sv. maše pri milostnem oltarju. Slovesna sv. maša in pridiga je bila ob 9. uri. Pridigoval je preč. g. duh. svet. in župnik franski Simon Gabere

poje dan za dnevom smrtno pesem posestvom, ki so stoletja prehranjala jeden rod. Nad 10.000 gospodarstev se proda v Avstriji vsako leto potom prisilne dražbe.

Od l. 1848 do 1859 se je pri nas na Avstrijskem odpravila tlaka in desetina. Na vse grlo se je kričalo, da je sedaj napočila za kmete nova doba. Toda ali se je res pokazal kakšen napredek? Ne, kar se je prej na desetini in tlaki moralo plačevati, toliko in še mnogo več se mora sedaj šteti za vojaške suknje, smodnik, tope in puške.

Kmečki stan umira, a vlada se ne zgane, da bi mu ponudila zdravilo ter rešila smrti. Z odločnim in pravičnim postopanjem bi že davno lahko rešila jezikovno vprašanje, ki ji sedaj ne da spati ne po noči ne po dnevi. Toda odločnosti naše vlade ne poznajo in pravičnosti se bojijo. Medtem pa delavski stanovi, med njimi tudi kmečki stan, vedno bolj hirajo. Kdo ve, ali ne bo že prepozno, ko se vlada vzdrami iz svoje nebriznosti za družabne razmere? Naši državi se bližajo hudi in nevarni časi.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V Išču, kjer prebiva sedaj cesar za nekoliko časa, bilo je posvetovanje ogrskih in avstrijskih ministrov o nagodbenem vprašanju. Zmagal je neki ogrski ministerski prezident Banffy s svojimi nazori, vsled česar je stališče našega ministerskega predsednika grofa Thuna precej omajeno. Minister zunanjih zadev, grof Goluhovski, je do zadnjega časa podpiral našega predsednika, a sedaj jo je krenil na Banffyjevo stran. Banffy zahteva, da se snide državni zbor, kateremu naj vlada predloži nagodbo z Ogrsko. Ako se ne doseže noben uspeh, potem naj cesar določi kvoto vplačevanja, in Avstrija naj potrdi nagodbo s pomočjo § 14, Ogrska pa v državnem zboru. S tem bi se sklenila pogodba le na korist Ogrske.

Kranjsko. Odposlanstvo kranjske odvetniške zbornice je bilo pri pravosodnem ministru, dr. Ruberju, da se je pritožila zoper znani sklep višjega sodišča v Gradcu, ki je odklonilo slovenščino in proglasilo nemščino za izključni uradni jezik. Minister je odposlanstvo prijazno vsprejel ter rekel, da je ravnalo nadsodišče v Gradcu popolnoma nepravilno. Obljubil je, da bo vse storil, kar je mogoče v sedanjem političnem položaju. No s tem sicer ni nič rečeno, ker sedanji poli-

tični položaj je za nas jako neugoden, a minister je vsaj načeloma obsodil ravnanje graškega nadsodišča ter pokazal svojo dobro voljo.

Primorsko. V Branici so postavili spomenik slovenskemu junaku Andreju baronu Čehovinu, ki je bil tudi vitez reda Marije Terezije ter odlikovan z zlato in srebrno zaslužno svetinjo. Bojeval se je v Livorni, Sommacompagni, Montanari in Novari. Na spomeniku je na sprednji strani nemški in na zadnji strani, ki je obrnjena proti hiši, slovenski napis. Torej celo Slovenci dajejo svojemu materinemu jeziku komaj drugo mesto. Žalostno, žalostno!

Dalmatinsko. Odkar je dr. Gerčer, ki je nam Štajarcem znan od sodišča v Celju, v Dalmaciji, se vedno bolj množe zaplenitve ondotnih časnikov in sicer tako, da je v nevarnosti nadaljni obstoj časništva. Proti takemu postopanju pritožili so se uredniki listov »Narodni List«, »Dalmata«, »Srbski Glas« in »Katolička Dalmacija«, pri pravosodnem ministru dr. Ruberju in le želeli je, da bi ta njih korak ne bil brezvspešen. Pa tudi način zaplenjenja je zelo čuden. »Narodni List« namreč piše, da so mu zaplenili jedno številko še le 6 ur potem, ko so vpsalili političnemu oblastvu obvezne iztise. Umevno je, da ima vsled tega list ogromno škodo. Zaplenjujejo se pa tudi vse mogoče stvari. Tako so v jedni številki omenjenega lista zaplenili hrvatski prevod članka 13. temeljnih zakonov.

Vnanje države.

Vojska. Sedaj bi pravzaprav morali imeti že napis: Mir, kajti mir med Ameriko in Španijo je že sklenjen. Mirovni protokol se glasi: Španjska se odpoveduje nadvladju na Kubi ter odstopa Zjedinjenim državam Portorico in jednega izmed ladronskih otokov po izberi Zjedinjenih držav. Amerikanci obdrže mesto, zaliv in pristanišče Manila, dokler se ne sklene mir in ne uravna filipinsko vprašanje. Španjci morajo takoj ostaviti Kubo Portorico in druge Antile. Komisija za določanje mirovne pogodbe se snide v Parizu najdalje do 1. oktobra. Komisija za izpraznjenje Kube in Portorico se snide v Havani in St. Juan de Portorico najdalje v 30 dneh po podpisu protokola. Sovražnosti se nehajo, čim bo podpisan protokol. Dotični ukazi so že odšli na posamične poveljnike. Vojska je torej končana.

Srbsko. Srbija je popolnoma zavozila s svojo politiko. Celo razmere z Dunajem niso najboljše. Razkralju Milanu se je dalo

o težavah in o plačilu Marijinega romarja. Popoldne ob 5 uri je bila zopet pridiga, v kateri je č. g. Martin Medved, kapelan v Slov. Bistrici slavil Marijo.

Zvečer ob 8. uri so priredili romarji s svojimi spremljajočimi 15 duhovniki vrtce. Divni pogled je bil gledati toliko lučic v dolgi vrsti okrog cerkve in čarobno-krasno se je razlegala slovenska pesen 17 stotin romarjev v tiho mirno noč.

12. avgusta maševalo se je že ob 3. uri zjutraj, da so romarji lahko pravočasno odhajali proti domu.

Marsikateremu romarju solzilo se je pri slovesu oko — Bog ve, ali se še kedaj zopet sem napotimo ali ne. Domu vračajoče romarje srečal je v Au-Seewiesenu dunajski župan Lueger, kateri je postal in popraševal, kdo so ti romarji, ki tako krasno prepevajo.

Dne 11. avgusta odposlale so se v imenu romarjev tudi trojne brzojavke in sicer 1.) svetemu očetu Leonu XIII. v Rim, 2.) presvetl. cesarju Francišku Jožefu I. na Dunaj in 3.) prevzvišenemu knezu in škofu Mihaelu Napotniku, ki so bivali omenjeni dan še pri zadnjem svojem birmovanju v videmski dekaniji. Povdarjalo se je v teh brzojavkah, da se verno slovensko ljudstvo spominja pri čudodelni Materi božji v pobožni molitvi visokih jubulantov. Še tisti dan prišel je

brzojaven odgovor milostljivega kneza iz Vidma v Marijino Celje glaseč se: »Bog blagoslovi lavantinske romarje, kateri v Marijinem Celju pobožno molijo za svojega nadpastirja. — Mihael, knez in škof.»

Drugi brzojaven odgovor došel je 12. avgusta popoldne v Marijino Celje iz Rima, glaseč se: »Beatissimus Pater peregrinorum Lavantinorum devotionem apostolica benedictione amantissime muneratur. — M. Card. Rampola. (Sveti Oče povračajjo za molitev lavantinskih romarjev iz srca radi z apostolskim blagoslovom).»

Letos je bila udeležba izvanredno velika; med romarji šteli smo tudi 15 slovenskih duhovnikov: Anton Hajšek, čast. kanonik in dekan v Slov. Bistrici; Jožef Kralj, dekan v Zaverči; Simon Gabere, duh. svet. in župnik v Framu; Janez Lenart, duh. svet. in župnik v Poljčanah; Martin Medved, kapelan v Slov. Bistrici; Štefan Pivec, kapelan v Skalalah; Franc Višnar, kapelan pri Sv. Križu poleg Slatine; Anton Šebat, kapelan v Poljčanah; Kumer Karol, kapelan v Konjicah; Anton Šorn, kapelan pri Mariji Snežni; Anton Postružnik, kapelan v Šmartnem pri Šaleku; Anton Šalamon, kapelan v Apačah pri Radgoni; Anton Jerovšek, kaplan v Vojniku; Franc Hlastec, kapelan v Vitanji in Mirosl. Horvat, kapelan v Hajdini.

razumeti, da ga ne bi radi videli na Dunaja ob jubilejnih slavnostih cesarja Franca Jožefa. Odnosaji do Črnogore in Bolgarske pa so itak že dolgo napeti. Nasproti Rusiji se je razmerje tudi shujšalo, kajti govori se, da pojde zastopnik Rusije na dopust za nedoločen čas. Taki dopusti so navadni, kadar se mislijo diplomatske zveze popolnoma pretrgati.

Cerkvene zadeve.

Nova sv. maša.

Sv. Lovrenc nad Mariborom.

Po dolgih šestih letih obhajali smo pri nas zopet prelepo cerkveno slovesnost, novo sv. mašo, katero je daroval č. g. Ivan Jurko dne 7. t. m. Cerkevna svečanost se je pričela ob 1/2 10. uri s slavnostnim sprevodom iz župnišča v farno cerkev sv. Lovrenca, kjer se je takoj pričela med mnogobrojno asistenco slovesna sv. maša. Pridigo je prevzel velečast. g. kanonik, dr. Ivan Mlakar, ki je po reku: «Zdaj pa ostanemo vera, upanje in ljubezen; te tri, večja izmed teh pa je ljubezen» (I. Rom. 13, 13.) s poljudnimi besedami razložil ljubezen duhovnika do trepečega zemljana, katera ljubezen spremlja človeka od zibe do groba, da, se celo na oni svet.

Med službo božjo pa je pel domači mešani zbor pod spretnim vodstvom gosp. J. Schatz-a Attenhofferjevo mašo z lepimi ulogami. Bodi mu na tem mestu, kakor tudi gč. pevkinjam in gg. pevcem izrečena najpristrénejša zahvala.

Po dokončanem cerkvenem opravi smo šli na Brezočnikov dom. Pobožna Brezočnikova hiša je priskrbela g. novomašniku in vsem gostom prelepo domačo veselico, ki se je pri lepem vremenu prav dobro obnesla. Pri tej priložnosti se je zahvalil g. novomašnik č. g. kanoniku dr. Mlakarju za velike dobrote, katere je prejemal že za gimn. študij, zlasti pa, ko je ležal na smrt bolan; takrat so ga č. g. kanonik skoraj v vsako uro obiskali ter ga tolažili. Sklenil je svoj govor z besedami: »Vam, č. g. kanonik se imam zahvaliti, da še živim in da sem dosegel svoj cilj«. Č. g. kanonik ga zagotavljajo potem, da jim je bil g. novomašnik vedno na srcu ravno zato, ker je bil vedno bolan, in da jih sedaj veseli, da je zopet zdrav in krepak.

Ganljiva je bila pesmica, katero je izvrstno deklamovala gč. Julika Ladinik, prva

družica. V pesmi je naglašala nasproti gosp. primicijantu, naj bode vedno in povsod vnet slovensk duhoven, izročivša mu nazadnje krasen šopek s slovenskimi trakovi.

V ponedeljek je bila slovestna maša v šentkriževski cerkvi. Proti večeru došli so novi gosti iz Maribora, med njimi č. g. učni prefekt, A. Korošec, kateri nas je razveselil z navdušenimi govori. Bili smo ravno najboljše volje, kar nastane pri Tkavčevem posloju blizu Radegunske cerkvice ogenj, ki je upepelil hišo in dvoje gospodarskih poslopij. Gostje so hiteli braniti in to je bila sreča, ker sicer bi zgorelo pri močnem viharju gotovo še več hiš.

Gospodarske stvari.

Poučni shod o sadjereji v Jarenini.

Na povabilo tukajšnega kmečkega bralnega društva je prišel v nedeljo dno 31. julija gosp. potovalni učitelj, Ivan Belé iz Maribora, da bi nas poučeval o sadjereji. In res, prav zanimivo in poljudno je razlagal, kako naj bi ravnali, da bi nam sadjereja prinašala večji dobiček.

Če hočemo imeti čvrsto rodno sadno drevje, mu moramo za hrano skrbeti, moramo mu gnojiti. Na to pa ljudje ali pozabljajo ali pa napačno ravnajo. Gnoj devajo k deblu, kar pa drevesu malo koristi. Drevo se mora gnojiti na koncu korenin, od tod se krepi potem celo drevo. Drevo, ki se mu nič ne gnoji, je slabotno, poganja prav dolge korenine, ki iščejo po zemlji hrane, drevo pa, ki je oskrbljeno s hrano, ima krajše korenine pa toliko bolj čvrsto deblo.

Dober gnoj za sadno drevje je kompost in tekoči gnoj ali gnojnica; slednje ljudje žal premalo cenijo, ker je dostikrat sploh ne porabijo. Pameten sadjerejec zaliva spomladi in poleti drevesne korenine z gnojnico stanšano z 2/3 vode, ker sama gnojnica bi bila premočna; drevo potem bujno raste in bo tudi prihodnje leto rodilo.

Govoreč o gnojenju je govornik posebno za travnike priporočal umetna gnojila, kakor Tomasovo žlindro in kajnit, ki se dobi v Mariboru v kemiškem poskušališču. Umetna gnojila so žal pri nas v Jarenini skoraj popolnoma neznan.

Kmet naj bi vsak prostor porabil za sadno drevje. Tako delajo na Češkem, kjer imajo travnike večinoma zasajene s sadnim drevjem. Drevesa se sadé v vrstah 30 metrov narazen, drevesa sama naj bodo druga od

drugih 4 metre oddaljena. Zemlja se zrigola in pognoji; vmes se lahko orje in kosi. Tako ima kmet od travnikov lahko dvojen dobiček; taka s sadnim drevjem zarastena polja so tudi bolj v zavetji pred viharji. Pri takih nasadih naj bi se tudi sadjerejec oziral na rano sadje, ki daje denar, ko še ga od nikoder drugod ni mogoče dobiti. Pri slivah se ne smejo presajati izrastki iz korenin, ker vsak poznejši izrastek ima slabši sad, nego sadjerejec naj nabira koščice, katere naj čez zimo shrani v pesku, da ne izgube kalivosti; koščice spomladi posejaj, mladike pa pocepi in imel bos sčasoma veliko lepega žlahtnega sadja. Drevja ne pusti preveč visoko rasti, če ostane bolj pritlikovo, prej rodi in dá prej gospodarju kaj skupiti.

Da sadno drevje dostikrat slabo rodi, so krivi pregosti nasadi in pregoste veje in krone. Tukaj naši kmetje mnogo grešijo. Dokler še je drevje mlado, še shaja, ko pa nekoliko zraste, se vse križa, da je pod drevjem kar tema; seveda se tako gosto drevje med seboj ovira v rasti in razvoju. Skrbeti je za to, da so vrhovi ali krone svitile; zato treba pregoste veje, posebno take, ki se križajo in pa suhe veje izrezati; to se lahko še sedaj v avgustu zgodi, ker vsakdo lahko najde, kje je treba kaj iztrebiti. Pri izrezovanju pa se ne smejo puščati štori ali veliki obrezki, nego veja se naj kar pri deblu odžaga ali odreže; v te štore pride kmalu gnjiloba in črv, ki dostikrat celo drevo uniči. Male rane same zarastejo, velike pa se naj zamažejo s tērom ali s smolo, s katero se mažejo plotovi in kolje.

Velik škodljivec sadnega drevja je mal keber, ki se imenuje cvetoder. Ta je letošnje pomlad mnogokje sadno letino pokvaril. Drevje je lepo cvetelo, toda ta škodljivec je sad že v cvetu uničil. Kaj storiti proti temu škodljivcu? Treba je drevje strgati, da se v drevesnem mahu kebropa zalega uniči; zato se naj pod drevo razgrne rjuha, potem pa se naj postrgani mah in kebri vržejo v ogenj. Ti škodljivci pridno delujejo spomladi. Zato v maju zjutraj ali zvečer naglo stresli drevo in keberčki bodo popadali na razgrnjeno rjuho; potem pa v ogenj z njimi. Kjer so letošnje pomlad tako ravnali, imajo sedaj mnogo sadja.

To je kratka vsebina Belétovega poučnega govora.

Drug gospod je na to v precejšnjem številu zbrane sadjerejce opozarjal, naj bi se bolj poprijeli umnega naprednega gospodarstva. Vsak bi rad več skupil, več pridelal; kdor pa hoče kaj več dobiti, mora tudi v ta namen kaj več storiti. Pa kamor se človek

Vsi ti čestiti gospodje so pridno spovedovali domače romarje, za kar jim srčna zahvala.

Posebno hvalo izrekamo tudi prečast. superiorju in dekanu, našemu vrlemu rojaku iz Trbovelj, o. Selevšek, ki je tako vesel bil svojih domačih romarjev in večino duhovnikov v gostoljubnem samostanu z vsem preskrbel.

Srčna hvala naj bo javno izrečena gsp. pridigarjem veleč. g. Simonu Gabercu, Janezu Lenartu in Mart. Medvedu. Iskreno zahvalo zasluži istotako gsp. Ferdo Ivanuš, trgovec v Poljčanah, ki se je mnogo trudil in ubijal pri prireditvi tega podjetja in zato nobene odškodnine ne zaračuni, temveč ves eventualni čist dobiček kakor prejšnja leta prepusti dobrim namenom, osobito poljčanski cerkvi. Čast, komur čast.

Slednjic še hvalo vsem, ki so po posameznih farah se trudili s prodajanjem vozni listov in sploh vsem, ki so pripomogli k tako krasnemu romanju.

Maron, mladi spoznovalec z Libanona.

(Povest. — Prevel A. J.)

(Dalje.)

Ko se Druzi nekoliko oddaljijo, pošepče Maron svojemu prijatelju: «Pokličí jih še

nazaj in vprašaj jih, katero maronitsko vas bodo zdaj prvo napadli. Če ti bodo povedali, potem zapovej poglavarju, da čaka z napadom, dokler ti ne prideš.»

Ali stopi nekaj korakov za Druzi in jih pokliče nazaj. Ko stopijo okoli njega, jim reče: «Kaj ne, zdaj bodete najprvo napadli samostan Deir Mišmajši?»

«Ne, gospod,» odgovori Druz nekoliko začuden. «Naš poglavar je namenjen še to noč odriniti proti mestecu Deir el Kamar. Tamkaj se namreč zbira 6000 Druzov, da bi napadli bogato mestece.»

«Dobro,» odgovori Ali. «Povej svojemu poglavarju, da je ta napad preložen. Poglavar naj čaka na moj dohod.»

«Da, mi bodemo vse pokorno sporočili,» pravijo Druzi in nadaljujejo svojo pot.

Ko pride Ali zopet v pastirjevo kočico, ga vpraša Maron: «Kateri vasi velja prvi napad?»

«Deir el Kamar hočejo napasti s 6000 možmi» reče Ali.

«Deir el Kamar?» se čudi Maron. «Tam je vendar toliko Maronitov! Ako se Druzom posreči ta napad, potem bodo prelili strašno veliko krščanske krvi. Midva morava takoj na pot, da svariva tamošnje Maronite!»

«Pa pota v mesto so zdaj že zasedena od Druzov» meni Ali.

«To je res,» odgovori Maron. «Znabiti pustim tebe tukaj pri svoji materi in sestri in grem sam v Deir el Kamar. To si moram še premisliti. Kupi zdaj hitro 30 koz od pastirja in jih dobro plačaj. Da pa ne bode ničesar slutil in sumil, mu reči, da koze rabijo tvoji spremljevalci. Odkupi mu tudi ves kruh, ki ga ima.»

Medtem prinese pastir dve skledici mleka in velik hleb kruha, ter vse postavi pred Alija rekoč: «Jej in pij, moj mladi gospod. Aлах ti naj blagoslovi.» Ko pa ne zapazi več Druzov v koči, vpraša Marona po njih. — Maron mu naznani, da jih je Ali poslal z naročilom v Djecin. Maron in Ali jesta in pijeta, da se okrepcata. Potem reče Ali pastirju, naj mu proda še 30 svojih lepih koz. Star možak v začetku niti verjeti noče. Ko pa zagleda rumene cekine, ki mu jih je Ali naštel po jednega za dve kozi, se silno razveseli in reče: «Mladi gospod, Vas je sam Alah poslal. Jaz sem se vedno bal, da me bodo hudobni Maroniti oropali mojih koz. Zlato je v tem nemirnem času bolj varno, ker je lahko zakopljem. (Dalje prih.)

ozré, vlada še večinoma povsod starokopitarstvo. Da se ljudje ne poprijemajo tudi novjših načinov obdelovanja, je največ krivo to, da nič ne berejo o gospodarstvu. Tukajšnje bralno društvo ima precej gospodarskih knjig, a le malokdo jih prebira. Mohorjeva družba izda vsako leto po eno gospodarsko knjigo, katera pa se navadno najmanj bere. Govornik v ta namen priporoča, naj bi udje bralnega društva pridno prebirali tudi gospodarske knjige in časnike in naj bi si naročali izvrstni slovenski gospodarski list »Kmetovalec«, ki izhaja v Ljubljani, dvakrat na mesec, stane 2 fl. in šteje že 5000 naročnikov. Kdor pa enkrat ima list, hrani posamezne številke in da list koncem leta vezati, kajti gospodarski članki imajo stalno vrednost. Govornik pozna kmeta, ki hrani mnogo lepo vezanih »Kmetovalec«, »Slov. Gospodarjev« in ima precej gospodarskih knjig, v katerih si ob svojem času išče sveta in pomoči; zato pa ima tudi vzgledno gospodarstvo in obilo denarja. Krajcarji, ki jih izdamo za take knjige in časopise, dajejo dobre obresti.

Naši kmetje so z zanimanjem poslušali poučni govor. Ko se je izrekla zahvala gosp. Belétu, so z zadovoljstvom šli na svoje domove.

Resnica je, živa beseda veliko izda; zato so gospodarski poučni shodi za našega kmeta velikega pomena. Naši bratje na Kranjskem so tako srečni, da imajo svojo vzgledno delujočo kmetijsko družbo, katera kaj lepo skrbi za gospodarski napredek kranjske dežele. Šteje že 95 podružnic in 4155 udov. Vsak večji kraj ima svojo podružnico. Tudi na Štajarskem imamo v Gradci enako družbo, ali ta se za Slovence malo briga; vinorejska šola v Mariboru je popolnoma nemška. Ta družba ima tudi na južnem Štajarju nekaj podružnic, ali te so skoraj vse v rokah naših nasprotnikov. Najbolje bi menda bilo za štajarske Slovence, ako bi si sčasoma osnovali svojo slov. kmetijsko družbo in se tudi v gospodarskem oziru postavili na svoje noge. Dokler pa nimamo take družbe, naj pa v večji meri naša bralna društva, ki so večinoma tudi kmetijska, pospešujejo gospodarski napredek posebno s prirejanjem poučnih shodov za ustanavljanjem drevesnic in trtnic. Tudi naše šole bi se morale bolj ozirati na kmetijstvo, posebno na sadjerejo; in vendar še je mnogo šol, pri katerih še ni nobene drevesnice, ali ni učitelja, ki bi imel posebno veselje s poučevanjem učencev o sadjereji.

Denar je svetá vladar, ta pa za kmeta leži v gospodarstvu zakopan. Zato pa, slovenski kmet, poprimi se, kjer le mogoče, umnega naprednega gospodarstva, pomagaj si, kolikor mogoče, na ta način sam in imel boš odslej več denarja v hiši nego doslej.

Ciriljev.

Sejmi. Dne 19. pri Št. Juriju ob Ščavnici. Dne 20. pri Št. Juriju ob Pesnici, v Poljčanah, v Brežicah. Dne 22. na Kalobju, v Črmožicah, na Pilštanju. Dne 24. v Velenju, na Laškem, v Arnovžu, pri Sv. Križu na Murskem polju, v Slovens. Bistrici, Središču, Rogatcu, Imenem. Dne 25. v Turniščah.

Dopisi.

Iz Ptujja. (Nedeljski počitek po pisarnicah.) Nedeljski počitek uživajo uradniki pri c. kr. okrajnem glavarstvu in pri c. kr. okrajnem sodišču. Isto dobroto radi bi uživali pa tudi uradniki po notarskih in odvetniških pisarnicah. Obrnili so se zatoraj s pismeno prošnjo do vseh šefov. Uspeh ni bil ugoden!

Od odvetnikov izrekli so se trije za popolni nedeljski počitek, namreč gg. dr. Čuček, dr. Jurtela, dr. Ploj; dr. Fichtenau je za delni nedeljski počitek; dr. T. Horvat ne mara nedeljskega počitka ter ga tudi svojim urad-

nikom ne privoščiči; dr. Brumen se je oklenil v tem oziru dr. Horvata in je vsled tega tudi nasprotnik nedeljskega počitka! Od notarjev je g. M. Koser za popolni, S. Ožgan le za delni nedeljski počitek. O notarju Filafferrotu je le to znano, da se v njegovi pisarnici tudi ob nedeljah dela.

Ker ni bilo doseči jedinosti, ostalo je vse pri starem.

Ali se nasprotniki nedeljskega počitka boje zgube na zaslužku? Jeli taka bojazen opravljena, o tem ne maram govoriti.

Prizadeti uradniki se naj ne udajo, ampak naj tirjajo svoje pravice dosledno in energično. Gotovo njih bodo dosegli, ker bodo nasprotniki nedeljskega počitka prisiljeni odnehati. Saj ni najti pametnega razloga, zakaj bi se nedeljski počitek ne mogel upeljati vsaj med tem, ko trajajo počitnice pri sodišču. In že ta drobtinica bi dobro došla zasebnim uradnikom v Ptujju.

Iz ptujškega okraja. (Stari in novi c. kr. okrajni glavar.) Gosp. vitez Scherer nas je zapustil ter se je preselil v Gradec. On ni bil mož na svojem mestu; ker ni znal slovenski, ni mogel z ljudstvom občevati. Kdor pa z ljudstvom kot uradnik ne more neposredno občevati, ne pridobi si nikoli zaupanja pri ljudstvu. Tako tudi gsp. Scherer ni imel zaupanja! Če se ljudje niso proti njemu pritoževali, opustili so to iz potrpežljivosti in ker se je sploh mislilo, da slovenščine nevešč uradnik v Ptujju dolgo ostati ne more. Znano je tudi bilo v obče, da se je gosp. Scherer več let potegoval za premestitev v Gradec! Gosp. Scherer bil je nasprotnik slovenskega uradovanja in Slovencev. Le Ptujčanom, Rogačanom in Ormožanom bil je poseben prijatelj in podpornik. Rogačani so mu zato, posebe pa še za pomoč pri volitvah v okrajni zastop hvaležni; imenovali so ga celo častnim občanom! Bodi njim in njemu!

O novem glavarju baronu Apfaltrern se trdi, da je rojen na Kranjskem in da je zmožen tudi slovenskega jezika. Kmalu se bode pokazalo, koliko je na tem resnice.

Že danes pa opominjamo vse župnijske in občinske urade, da naj uradujejo s c. kr. okr. glavarstvom v Ptujju slovenski in da naj od tega tirjajo slovensko uradovanje. Tu ne kaže, ozir jemati na osebo glavarja ali kate-regakoli drugega uradnika. Uradnik je plačan; on je zaradi ljudstva tu, on mora jezik ljudstva znati! Če se uradnik ni naučil v mladosti v šoli slovenščine, naj si ne išče službe in kruha med nami Slovenci! Kdor hoče med nami kruh jesti, mora naš jezik znati in spoštovati, če je po rodu tudi Nемеc ali Italijan. — Bodimo ponosni na naš jezik; ne pustimo ga prezirati v nobenem uradu, od nobenega uradnika!

Iz Dobove pri Brežicah. Malokedaj berejo cenjeni čitatelji »Slov. Gosp.« kak dopis iz Dobove. Mogoče so razmere dobro urejene, da bi bilo odveč poročati o njih? Da, veliko je dobrega. Pa nekaj je grajevredno, kar ne more oveseliti navdušenega rodoljuba, namreč zaspanost v narodno-dejanskem oziru.

Ne smem trditi, da ne bi čutili v sebi narodne zavesti. Gotovo. To smo Dobovčani pokazali o prihodu ljubljenskega nadpastirja, ko smo okrasili pota, kapelice, cerkev in hiše z mnogovrstnimi, posebno z narodnimi slovenskimi zastavami. Pa to narodno zavest kaže slovenski narod povsod, a vendar zaostajamo mi Dobovčani. Kako to? V praktičnem oziru namreč t. j. v resnobnih položajih, ko bi morali tudi dejansko pokazati širnemu svetu, da nam bije srce za svete narodne svetinje, posebno za blagoslavni materinski slovenski jezik, v resnih trenutkih, pravimo, kažemo veliko, neodpušljivo mlačnost. Nekaterniki čudovito radi nemškutarijo. Ne bi verjeli, če se ne bi sami prepričali. Nemščino, katera je še v spominu iz vojaških let 1848, 49, 59, prosimo, pozabite! Prvič bi se pošten Nемеc pač lepo zahvalil, ko bi slišal, kako mrevarijo nekaterniki njegov materinski jezik, drugič pa dotičnim njih nemščina gotovo ne zasluži

vsakdanjega kruha, katerega bodo istotako imeli, če se zavedajo z ponosom, da jih je rodila slovenska mati. Tedaj slovenski kmet, govori vedno in povsod slovenski!

Če pa boš vedno s ponosom kazal lepoto svojega jezika, boš tudi ob času volitev s ponosom volil slovenskega volilnega moža in ta bode dal svoj glas spet vernoslovenskemu kandidatu. Pa kako je bilo dozdej? Čast vsem tistim, ki ste vedno stali pogumno na narodnem stališču, druge pa omilujemo za zdaj, v prihodnjic pa jih imenoma imenujemo figovce in narodne mameluke, če se bodo spet izneverili ter za čašo piva drli v nemški tabor, ki ne želi Tebi slovenski kmet drugega, kakor sramotni pogin. Zatoraj volite vsi volilci, kot jeden mož, pri prihodnjih volitvah v okrajni zastop narodne može. Ne poznam fare, ki bi imela 7 občin, kakor jih ima Dobovska; 7 glasov pa za narodnega moža pomeni slavno zmago. Vaša sreča je v Vaših rokah. — Vi župani pa dajte dober vzgled. Pred nekaj leti ste imeli vsi »slavne« nemške občinske pečate, kar je gotovo sramotno za slovenski kraj, a še bolj žalostno in sramotno je, če ga ima še zdaj ta ali oni. Proč s temi v staro šaro, novi slovenski pečat naj krasi Vaše spise in odpise. Pa še nekaj! Slovenski pečat pa nemški naslov na zavitku se nikakor ne vjema. An die löbl. Bezirkshauptmannschaft slove po slovensko: Na slavno okrajno glavarstvo. Nikar ne smešite sami sebe in pa dobre stvari. Sicer se i Vam vse posmehuje, kakor če bi hoteli juho zajemati z vilicami. Kažete se tedaj in bodite tudi zavedni, odločni slovenski možje stoječi na braniku za svoje pravice, ravnajoči se povsod po starem a vedno novem slovenskem geslu: Vse za vero, dom, cesarja.

Ljubezen do ljubljene cesarja pa pokazete med drugim posebno letos na slovesen način, če blage volje pripomorete po svojih močeh k veselici, katero priredi v Dobovi učiteljstvo za Vašo šolsko mladino. Podpirajte to veselo podjetje bodi na kateri koli način ali z denarnimi prispevki, z jedilnimi doneski ali tudi s pitnimi zalogami. Namen te šolske veselice v proslavo petdesetletnice vladanja Njih Veličanstva je: vzbuditi v mladih srcih goreč čut ljubezni do ljubljene slavno vladajočega cesarja in tako gojiti že v mladosti narodno, avstrijsko zavest. Vdeležite se veselice v prav ogromnem številu! Ko bode videli, kako navdušeno proslavlja z mladeniškim veseljem Vaša mladež sivega jubilanta, bode se gotovo i Vam izvila iz prs goreča prošnja: »Milostno nebo, ohrani nam še mnoga leta ljubljene vladarja.«

Iz Poljčan. (Volitve.) Dne 8. avg. vršile so se v Poljčanah zaporedoma pod predsedništvom visokorodnega c. kr. glavarja mariborskega volitve županov in svetovalcev treh občin: Poljčane, Stanosko in Lesičjo ves. Zanimiva je bila volitev poljčanskega občinskega starešinstva. Neki dolgi mlinar je trdil, da je že 48 let pri poljčanski občini, pa take volitve še ni bilo v Poljčanah. Toliko let sicer občinski odbornik biti ne more, ker je star še le 58 let, a to je res, da Slovenci celih 48 let niso zmagali kakor letos. Znaprej pa upamo, da bodo nemškutarji na zopetno zmago čakali 48 let ali pa še dalje. Prizadevali so si naši nasprotniki na vso moč tudi letos spraviti starega župana na občinski stol in tri odbonike v starešinstvo, pa ni šlo. Omenjeni mlinar je radi tega skoraj popolnoma ob pamet (kadar luna spreminja svoja znamenja, itak v njegovi glavi ni vse v redu.) Za nemškutarje si je veliko prizadeval stari Prešern; prav iz srca ga omilujemo ter ga opozarjamo na stari slovenski pregovor: Kdor se med korene meša, ga svinje pohrustajo. Od novega vrlega poljčanskega župana Jožefa Detiček p. d. Rihl in svetovalcev Jožefa Detiček p. d. Mlakar, Jakoba Bizjak in Janeza Debelak pa smo prepričani, da bodo vstrajno brez strahu postopali in svojo občino znotrajno in zunajno narodno zastopali. Brezobzirno naj delujejo v narodnem duhu, v blagor občine, saj se

tudi nemškutarji niso ozirali na Slovence. Kmetje, Vi pa ste sedaj spoznali, da ti poljčanski gospodje niso Vaši prijatelji, ker so se tako strašno bali, da bi kmetje prišli v občinski odbor.

Pri volitvi starešinstva občine Stanosko je bilo mirnejše, dasiravno si je tudi tukaj z besedo in vinom skušal pridobiti občinsko predstojništvo nek nemškutarški socijalni demokrat, kojega tukaj nočemo imenovati. Pa večina kmetov je spoznala nakano in si izvolila poštenega kmeta Urlepa svojim županom. V Lesičji vesi so volili kmetje mirno iz svoje srede Inkreta.

Razne stvari.

Domače.

(Mil. knez in škof), ki so se z zadnjega naporenega vizitacijskega potovanja vrnili precej bolehnji, so sedaj že toliko okrevali, da so danes kot na god cesarjev mogli v stolnici služiti slovesno sveto mašo z mnogobrojno asistenco. Pri sv. maši so bili navzoči vsi občinski, uradniški in vojaški dostojanstveniki. Pri obedu v knežjem dvorcu, h kateremu so bile povabljene najodličnejše osebe našega mesta, so mil. knez in škof v iskrenih besedah napili godovnjaku-jubilantu.

(Poslanec g. J. Žičkar) bo imel prihodnjo nedeljo 21. avgusta pri Slapniku poleg Vitanja ob 3. uri popoldne volilski shod.

(Shod volivcev) pri Svet. Janžu se odloži, in skličeva volilce v nedeljo dne 4. septembra ob 3. uri popoldan na Črni gori pri Ptuj. Gregorec-Jurtela.

(Kam pojdemo v nedeljo?) V Jarenino na cesarsko slavnost. Bo imenitna? Seveda, kakor je to že v Jarenini navada. Domačini, sosedje in prijatelji Jarenine, na svidenje torej v velikem številu!

(Izmed Marijnoceljskih romarjev) je nekdo v Kapfenbergu izgubil mošnjico z nekaterimi gld. Hranjena je pri č. g. Antonu Šebatu, kapelanu v Poljčanah. Kdor jo je izgubil, naj se zglaš pri njem pismeno ali osebno.

(Od Sv. Jerneja pri Ločah) se nam poroča že zopet žalostna novica in sicer nesreča, ki je zadela celo župnijo. Dne 9. t. m. ob treh popoldne je klestila toča, kakor orehi debela, in je uničila polovico grozdja in drugih pridelkov. Najbolj debela je padala okrog strelišča, akoravno se je pred nevihto mnogo smodnika porabilo. Bog nam pomagaj!

(Občinski zastop v Novi Štifti) pri Gornjem gradu je dne 7. avg. t. l. sklenil soglasno in odposlal na dotični ministerstvu prošnji za ustanovitev slovenskega vseučilišča in nadsodišča v Ljubljani.

(Poštne zadeve.) Poštni blagajnik v Celju, g. Mat. Wurianek, je stopil v pokoj.

(Südmarka) naznanja, da je darovala dvema učiteljema 25 gld. oziroma 50 gld. Seveda morata vsled tega delovati odslej za nemštvo. Kdo sta neki ta dva gospoda, ki delata s takim početjem le sramoto vrlu narodnemu učiteljstvu na Spodnjem Štajarju? Ali nju ni sram, da prodajata za nekaj umazanih srebrnjakov svoje narodno prepričanje?

(Pri Mali nedelji) je bil dne 12. avgusta najden nepoznan mož, skoraj mrtev, le poslednje olje še je sprejel, na to pa kmalu umrl. Star je po spoznanju okoli 60 let; bil je brez suknje v domači obleki. Kjer ga pogrešajo, naj se oglasio pri malonedeljskem predstojništvu. Nasilne smrti ni bilo na njem spoznati.

(V Frankovcih pri Ormožu) je se zgodila v ponedeljek dne 8. avgusta ob pol 4. uri popoldan velika nesreča. Kmečki 16letni sin Ivan Pukavec je strugal z domačo deklo v neki jami zemljo za novo peč in sušilnico. Bilo je par metrov pod zemljo. Oče pride z vozom, da bi zemljo odpeljal. Naenkrat se utrga na debelo viseča zemlja

in pokoplje oba strugača. Oče ni mogel pomagati. Kričal je na pomoč. Izkopali so oba težko poškodovana. Priden Ivan je na žalost starišev in prijateljev za dve uri umrl. Dekla še živi. Pokopali smo ga v sredo v lepem sprevedu v hladno zemljo. Naj v miru počiva.

(Toča) je pri nas hudo klestila v torek dne 9. avgusta popoldne. Najhujše je potolkla po Kraljevcih fare Sv. Jurija na Ščavnici in v Cogetincih župnije Sv. Antona v Slov. goricah, kjer je sadje in grozdje v vinogradih na polovico uničeno. Prizadete so tudi nekoliko župnije. Negova in Sv. Peter pri Radgoni. Nevihte, uim in hudega vremena reši nas o Gospod!

(Surovost na železnici.) Prijatelj nam piše: Jako neprijetno je marijnoceljske slovenske romarje dirnila nebržnost in surovo postopanje železniškega osobja na progi od Kapfenberga do Au-Seewiesen. Prišedšim v Kapfenberg nudila se je le nekaterim romarjem prilika, odpeljati se naprej. Ostalih redni vlak, ki je kmalu za romarskim odšel, ni hotel vsprejeti, četudi je imel precej prostora. Tako so morali romarji cele štiri ure čakati na vrnivši se romarski vlak in sredi noči še le so došli v Marijino Celje. Kako pa se je postopalo z romarji nazaj grede, bije v obraz vsaki dostojnosti in olik. Tisoč romarjev dospe do kolodvora, kjer jih čaka vlak s komaj dvema vozema za osobje. Bilo ni v njih prostora niti za 50 oseb. In kam z drugimi romarji? Hitro izpraznijo svinjske vozove. Romarji morajo gledati, kako prašiči marširajo iz vozov in Slovincem pripravljajo prostore. V te nedostojne, smradljive prostore in v nepokrite, sicer le za prevažanje lesu in premoga rabljive voze, so napehali naše romarje. Na nepokritih vozeh je vesčas romarje pral dež. Sprevodniki nočejo odpreti vozev za osobje, dokler ni natlačen zadnji prostorček navedenih vozev. To je vendar nečuvno, da se kaj takega more pripetiti v prosvitljeni dobi XIX. stoletja. Ali je to ona toliko hvalisana »humaniteta« in olika nemškega naroda? Mi odločno protestujemo zoper tako ravnanje proti slovenskemu ljudstvu, tem bolj, ker smo prepričani, da se je to namenoma zgodilo. Dotični železniški uradniki so dobro vedeli, koliko romarjev je v Marijinem Celju, imeli bi se torej brigati, da vse dostojnim potom privedejo nazaj v Kapfenberg. A to se je opustilo in smatra se, da iz mržnje do slovenskih romarjev. Zato pričakujemo, da se bodo prireditelji letošnje božje poti v Mar. Celje zoper to nečuvno postopanje pritožili pri deželnem odboru.

(Egon von Pistor) se baha po nemških listih, da bo «Slov. Gospodarja» kmalu v kozji rog ugnal. Veste, g. Pistor, kaj Vam pravi «Slovenski Gospodar»? Naš list se je kaval že z drugačnimi gospodi nego ste Vi, in še nobeden mu ni korajže odkupil. Zato je že sedaj gotovo, da nam je tudi Vi ne boste. Gospod Pistor, bodite pametni in varčujte z denarjem.

(V Poljčanah) pod župnijskim vinogradom na Čretniku je našla viničarka 15. avgusta pod vejami človeško truplo, katero je že znabiti 14 dni tam ležalo in že bilo od več živalic načeto ter dajalo hud smrad. Spoznali so ga kot piskrovezca Andreja, kateri je imel vzadaj na vratu že kakih 10 let pest debelo oteklino. Na sumu uboja je posestnik Urlep, katerega so takoj zvezanega odpeljali.

(Nemška laž.) Tudi naša «Marburgerca» poroča o slovenski jubilejni pevski slavnosti, ki se je vršila v Celju, ali kakor pravi nemški list tako lepo «v naši ljubki (!) nemški obmejni trdnjavi.» List poroča svojim čitateljem, da so Slovenci v Celju polivali Nemce s solitarno kislino. Seveda je to debela laž, kakoršne sme le «Marburgerca» prinašati svojim zabitim nemškim čitateljem. Kajti resnica je, da je Nemeč Viljem Oechs, upravnik celjske «vahtarce», polil blg. gospo Sršenovo iz Ljutomera z žvepleno kislino ter bil na to takoj odveden v luknjo, kjer sedaj premišluje

plemenitost svojega nemškega dejanja. Če nam «Marburgerca» tega ne verjame, pa naj gre vprašat v celjsko kajho, saj je navajena občevati s «kajharji.»

(Cesarjev god.) Raz vsa javna plosinja vihrajo danes zastave. Na rotovžu so bili vendar toliko takti, da niso razobesili nobene frankfurtarice.

(Županski shod v Ljubljani.) V sredo se je vršil v Ljubljani shod slovenskih županov. Udeležilo se ga je do 500 županov iz vseh slovenskih pokrajin. Iz Štajarskega jih je bilo kakih 150. Že v torek zvečer so se šešli župani v «Narodnem domu» na prijateljski razgovor. Župane je pozdravil ces. svetnik Murnik, odgovoril je pooblaščenec Drag. Hribar in metliški župan Jutroš. V sredo točno ob 11 se je začelo slavnostno zborovanje. Ljubljanski župan pozdravi vse navzoče župane in poslance, nato se voli predsedstvo. Predsednikom je bil izvoljen ljubljanski župan Hribar, podpredsednikom dr. Rudež, dr. Ipavec, Anton Muha, Fr. Muri, zapisnikarjem Jelušič in Anton Goričar iz Mozirja. Župan ljubljanski je govoril slavnostni govor ter nazadnje prebral udanostno adresno. Dr. Šegula predlaga dostavek k adresi glede slov. vseučilišča v Ljubljani. Popoldne se je vršilo drugo posvetovanje. Ko sklepamo list, še nimamo o tem posvetovanju poročila iz Ljubljane. — Torej prihodnjič!

(Nemška razdivjanost ob jubilejni slavnosti.) Iz Celja se nam piše: Med tem ko se je vršila preteklo nedeljo v našem mestu pevška slavnost v proslavo petdesetletnega vladanja našega presvitlega cesarja, dogajali so se od strani Nemcev in od njih naščuvane druhali nečuvni škandali, ki bodo še v poznih časih pričali o podlosti naše nemškutarke druhali. Nemci in naščuvana druhal hoteli so na vsak način motiti slavnost, vpila in rjula je ter skušala siloma vdreti v Narodni dom, kjer se je ta slavnost vršila. Poklicalo se je na pomoč 35 orožnikov in dve stotnji vojakov, ki so razgrajalce razpršili, ter prostor pred Narodnim domom obkolili. A druhal razgrajala je še nadalje, klicala neumorno svoj »heil« in pela »Wacht am Rhein«. Vodjo te fakinaže, Vilj. Oechs, in nekaj glavnih kričačev posrečilo se je žandarmeriji zapreti, na kar je nemir nekoliko potihnil, vendar popolnega miru ni bilo celo noč. V ponedeljek bil je izlet na Teharje. Med tem časom pripeljalo se je nekaj nemških biciklistov, kdo ve od kod, k napovedani dirki. Peljali so se s spremstvom celjskega moba, med velikim krikom in vikom naravnost pred Narodni dom. Tukaj se je druhal ustavila, ter jela pretepati nekatere tam stoječe Slovence. Zvečer po končani dirki so se zopet pritepli pred Narodni dom »nagajat« in zopet skusili siloma priti noter. Nekaj skafov mrzle vode od zgoraj jih je za nekaj časa razgnalo. Naš modri mestni urad je zaukazal gostilničarju, da mora gostilno takoj zapreti. Gostilničar pa je zahteval to prepoved pismeno in ob enem izjavil, da bode v tem slučaju zahteval 200 gld. odškodnine, na kar je slavni mestni urad to svojo smešno zahtevo umaknil. Zopetni prihod vojakov in orožnikov je še le pijane nemirneže odgnal izpred Narodnega doma. Vendar so isti razgrajali v rotovski ulici tako dolgo, dokler jih niso vojaki z nasajenimi bajoneti porinili naprej in tudi to ulico zaprli. Tako se je toraj morala vršiti cesarska jubilejna slavnost leta 1898 v Celju v senci bajonetov. Tega ne bi bili pričakovali niti v sanjah. To nedostojno in nesramno vedenje celjskih Nemcev naj ostane pribito kot neovrgljiv dokaz nemške nehvaležnosti napram svojem dobremu vladarju. Mi Slovenci pa kličemo tem krepkejše in navdušenejše: Bog živi našega cesarja Franca Jožefa, pogibelj vsem avstrijskim prusakom z našimi celjskimi razgrajaji vred!

(Nagla smrt v gostilni.) V Celji je v Lemeževi gostilni v petek zvečer zadela kap 67letnega Jožefa Krigl-na, vpokojenega nižjega uradnika južne železnice. Bil je takoj mrtev. Bog nas nagle smrti varuj!

(«Südsteirische Post») je prinesla resnično poročilo o nesramnem ravnanju celjskih nemških barab povodom nedeljske veselice. Celjske barabe so to zvedele ter pokupile v par trenutkih vse številke lista, da bi jih mirni Nemci ne dobili v roke. — Resnica v oči bode.

(Pomiloščjenje.) Povodom svojega rojstnega dne je pomilostil presvitli cesar 19 kaznjencev. V mariborski kaznilnici sta dva pomiloščena.

(Imenovanje.) Gosp. Karol Ljubec je imenovan finančnim deželnim ravnateljem v Ljubljani. Svojemu rojaku iskreno častitamo.

(Iz Marenberga) nam pišejo: Zopet je eden Lukas preskrbljen. Kajti vlada je dovolila, da se ustanovi v Marenbergu «šparkasa», in za ravnatelja ji je že dolgo določen najmlajši izmed Lukasov. V našem trgu vladata sploh dve žlahti, Šoberjeva in Lukasova. Celi občinski svet je sestavljen iz teh dveh žlaht. Ustanovitev «šparkase» je zasluga voditelja slovengraškega glavarstva, gospoda Zoffa, kateremu so marenberški ultranacijonalci močno prirastli k sre. Slovenci nimamo srčnejše želje, nego da bi vlada kmalu odposlala Zoffa v kako nemško nacionalno glavarstvo, kjer bi lahko hajlal brez skrbi, ne da bi s tem žalil drugorodne državljane. Zoff ni za slovensko ljudstvo v našem glavarstvu, on ne uživa ne našega spoštovanja, ne našega zaupanja. — Opomba uredništva: Od Sv. Primoža nad Muto smo dobili pred kratkim zanimiv dopis, v katerem se značilno osvetljuje ravnanje Zoffovo s slovenskimi strankami. Ker je dopis jako oster, objavili ga bomo še le tedaj, kadar mu odvezemo one ostrine, ki bi nas brezdvomno spravile v najožjo dotiko s sodiščem in državnim pravdnistvom.

(Porotnikom) za mariborsko okrožno sodišče za tretje zasedanje so bili izžrebani: J. Prodnik, Jožef Pirh, Felix Šmidl, J. Stark, J. Zehner, Fr. Vakaj, A. Marčič, M. Stanzer, J. Gert, S. Šunko, Fr. Peitler, Silv. Gregl, Fr. Vicman, Fr. Grizold, L. Hleb, A. Arzenšek ml., Hen. Gril, J. Vouk, Anton Siherl, Fr. Kaiser, H. Perko, L. Slavič, V. Švab, A. Kukovec, Fr. Vrič, J. Kauchamer, T. Kolarič, Martin Čulek, Fr. Vraz, M. Henigman, O. Henigman, M. Slavič, Martin Kocbek, Ales Šober, J. Hiršman, Mih. Urban. Namestnikom: Fr. Bernhard, Fr. Felber, Ferd. Ferline, Al. Frohm, Avgust Harpf, Fr. Heller, W. König, M. Ledineg, Jožef Macel. — Izmed porotnikov jih je večina nemškega mišljenja. Par jih je tudi Nemcev, ki slov. jezika niti dovolj zmožni niso. In vendar pridejo pred naše okrožno sodišče tudi trdi Slovenci, ki govorijo le slovenski. Kako bodo nemški porotniki presojevali njihove izpovedi?

Društvene.

(Dijaška kuhinja v Mariboru.) Pridni a revni dijaki, kateri menijo prositi za hrano v dijaški kuhinji, naj svoje prošnje potom pošte izroče dotičnemu odboru vsaj do 15. sept. Prošnji treba priložiti šolsko spričevalo in ubožni list. — Odbor dijaške kuhinje.

(Vseslovenski delavski shod.) Vsa korespondenca, ki se tiče vseslovenskega delavskega shoda, se določil glavni tajniku pod naslovom: Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani. — Zastava je naročena; da se pa pokrijejo obilni stroški zanjo, prosijo se vsi prijatelji krščansko-socijalne organizacije blagohotnih prispevkov, ki naj se pošiljajo uredništvu «Glasnika» v Ljubljani.

(Gasilno društvo) v Verzeju priredi v nedeljo dne 28. avgusta v gostilni g. Henrika Klemenčiča tombolo v prid društva. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Odbor.

(Iz Radgone) nam pišejo: Preteklo nedeljo je imelo radgonsko gasilno društvo v prostorih «sparkasse» in na mestnem šetališču prav lepo veselico. Vreme je bilo prijazno in dohodki so bili obilni. Čisti dobiček je namenjen fondu za parno brizgal-

nico, ki se bode gotovo še v teku tega leta kupila. Potrebovali pa bi jo bili že ta teden. Kmetu Adamiču v Žetincih je namreč zgorel škedenj in parme z vsemi letošnjimi poljskimi pridelki. Bogu, ki je poslal mirno vreme in vrlim gasilcem gre čast, da niso zgorela tudi druga poslopja. Prihitela so namreč vsa bližnja gasilna društva na pomoč, čeravno je začelo greti proti polnoči, ko ljudje najtrdneje spijo. Pohvalno pa se mora omeniti, da so bili sosedje iz Ogrske sé svojim orodjem najprvi na torišču.

(Cesarsko slavnost) priredi kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptuiju v nedeljo dne 21. avgusta.

(Od sv. Roperta v Slov. gor.) »Žalostno omizje« je darovalo ob slovesu vrlega narodnjaka 2 gl. 7 kr. za društvo sv. Cirila in Metoda.

(Iz Ormoža.) Za novo dobo cerkvenega konkurenčnega odbora župnije ormoške so bili izvoljeni gospodje: Vekoslav Mikl, veletržec v Ormožu, predsednikom; Martin Ivanuša, župan na Humu, Jurij Novak, župan v Litmerku; Alojzij Horvat, posestnik v Pušencih in Martin Stanič, veleposestnik na Hardeku.

(Vabilo na slavnost) ki se bo vršila ob priliki ustanovitve »Slovenskega gospodarsko-političnega braln. društva, Straža« v nedeljo, dne 21. avgusta ob 2. uri popoldne v Zrečah pri gospodu P. Dobniku po nastopnem vspredu: 1. Pozdrav. 2. Slavnostni govor. 3. Čitanje ni razlaganje pravil. 4. Volitev odbora. 5. Prosta zabava s petjem in godbo.

(Od Kapele.) V vrtu Horvatove gostilne priredilo je v pondeljek 15. avgusta »Kapsko bralno društvo« svojo vrtno veselico. Domači č. gg. pevci, ob enem tudi skoro vsi tamburaši, rešili so svojo nalogo na našo zadovoljnost, a da se ni dosegel še večji efekt, kriv je morda tudi nekaj vzpored in premalo avkustičen prostor. Tamburica, jedino naše narodno glasbilo, rabi se namreč večkrat za težke kompozicije, katerim tužnjanski glas tamburice ne more zadostovati. Tombola bila je gotovo najkrasnejši del cele veselice. Z obžalovanjem se mora tudi omeniti, da se je veselice vdeležilo premalo kmetskega ljudstva in domačih gostov, zato je značaj cele veselice bil preveč kozmopolitičen. Mislim, da bi »Bralno društvo« bolj ustreglo našim potrebam, če bi se vspredu pridodal tudi govor, deklamacija in mogoče tudi — gledališka predstava.

(Vabilo na koncert,) katerega priredi čitalnica v Brežicah v veliki dvorani »Narodnega doma« v proslavo 50letnice Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. dne 21. velikega srpana t. l. s prijaznim sodelovanjem konservatoristinj Josipe Jamnicky. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina 1 krona za osebo. Čisti dobiček je namenjen za ubogo šolsko mladino. Odbor. Vspored: 1. * * Koračnica, svira godba. 2. J. Haydn: Cesarska, moški zbor. 3. M. Bugarell: Nazaj v planinski raj, sopran-solo s spremljevanjem harmonije. 4. P. H. Sattner: Za dom med bojni grom, moški zbor. 5. Dr. G. Ipavec: V mraku, godba. 6. Slavnostni govor. 7. L. Beethoven: Romanca za gosli in harmonij. 8. A. Hajdrih: Sirota, moški zbor s sopran-solo. 9. Potpourri slovenskih pesmij, godba. 10. I. pl. Zajc: Dvospev iz opere »Zrinjski« s spremljevanjem glasovira. 11. V. Lisinski: Brodar, moški zbor. 12. A. Hajdrih: Jadransko morje, godba. 13. Iv. pl. Zajc: Lastavicam, sopran-solo s spremljevanjem harmonija. 14. A. Foerster: Sokolska, moški zbor. — Prosta zabava.

(Bralno društvo v Vitanji) priredi prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne pri Slapniku poleg Vitanja v proslavo cesarskega in papeževega jubileja sledečo slavnost: 1. Pesem: »Mojemu narodu« zložil Stoos. 2. Govor o cesarskem jubileju. 3. Cesarska himna. 4. Pesem: »Studenčku« zložil H. Sattner. 5. Govor o papeževem jubileju. 6. Papeška himna. 7. Pesem: Nazaj v planinski raj« zložil H. Sattner. 8. Pesem: »Pogovor z domom« zložil d. Jenko. 9. Pesem:

»Ah, ni li zemljica krasna?« zložil A. Förster. Sodelovali bodo Šostanjski tamburaši.

(Delavsko podporno društvo v Celju) sklicuje dne 21. t. m. izredni občni zbor ob 4. uri popoldne v Narodni dom. Vspored: 1. Pozdrav predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. sprememba pravil; 5. poročilo gosp. Kržišnika: Kakšne postave naj skušajo naši poslanci doseči, da bodo v prid delavskemu stanu.

(Katol. polit. društvo za vranski okraj) priredi dne 21. avgusta populudne ob treh shod v Braslovčah v prostorih g. Antona Plaskan. Vspored: 1. G. dr. Ant. Medved govori o geslu: »Vse za vero, dom in cesarja!« 2. Al. Kokelj o nekdanjem in zdanjem položaju Slovencev. 3. Predlogi. K obilnemu obisku vabi vrle Braslovčane in druge Savinjske najljubdeje odbor.

(Vabilo k veselici) v proslavo 50-letnice vladanja presvitlega cesarja Franjožefa I., katero priredi bralno društvo v Št. Pavlu v Sav. dolini v nedeljo dne 21. avg. t. l. popoldne ob 1/2 5. uri pod kozolcem pri gostilničarju Janezu Šribarju v Št. Pavlu, s petjem in gledališkima igrama. Vspored: 1. Pozdrav. 2. »Cesarska«. 3. »Klop pod lipo« igrokaz v 1 djanju, igrajo šolarji. 4. (Hubad) »Bratci veseli vsi« — poje mešan zbor. 5. »Kaznovana radovednost«, igrokaz v 1 djanju igrajo šolarji. 6. (Hubad) »Škrjanček poje žvrgole«, poje mešani zbor. Vstopnina za sedeže v prvih treh vrstah po 1 krona; drugi sedeži po 30 kr., stojišča po 30 kr., stojišča po 20 kr. K obilni vdeležbi vabi najljubdeje odbor.

Iz drugih krajev.

(»Der Süden«, Organ für die politischen, culturellen und wirtschaftlichen Interessen der Kroaten und Slovenen.) Prejeli smo 4. številko tega lista. Tudi ta je pomnožena s prilogo. Vsebina je sledeča: Slovanska vzajemnost, (kako jo razlagati v smislu govora gospoda drž. poslanca dr. Ferjančiča pri učiteljskem zkorovanju v Ljubljani), občina in politika ali brezpravne razmere v Istriji (temeljiti članek odličnega rodoljuba iz Istre) nadaljevanje zborovanja slovenskih odvetnikov, notarjev proti graški nadsodnji. Dalje obsega list razne zanimive novice iz Štajarske, Koroške, Kranjske (obsiren opis zborovanja slovenskega učiteljstva), novosti iz Hrvaške, Istrije, Dalmacije, Bosne in Hercegovine. Mej raznoterostmi je članek »Hrvatska politika« posnetek iz hrvaškega tednika v Dubrovniku »Crvena Hrvatska«. Ker je ta list, kakor v obče priznано, v sedanji žalostni politični dobi Slovincem in Hrvatom živo potreben, mora vsak pravi rodoljub smatrati za svojo dolžnost, da list po svojih močeh podpira, kar stori najprvo in najlaglje s tem, da postane naročnik. Naročnina znaša od avgusta do konca leta samo eden goldinar. Uredništvo in upravnništvo: Dunaj I., Plankengasse 4.

Listnica uredništva. Gg. dopisnikom iz Šmarja in Ljutomera: Vaše razprave o streljanju proti toči objavimo prihodnjokrat, ker je za ta list že prepozno. Naš list se programatično ni izrekel ne proti streljanju ne za streljanje proti toči, zaradi tega priobčujemo članke proti in za streljanje, kakor jih ravno dobivamo od dopisnikov. Da ste nam zdravi! — G. J. P. v K. Vašega dopisa o romanju v Marjino Celje raditega ne moremo objaviti, ker smo že prej dobili sličen dopis ter ga takoj dali staviti. Podpirajte nas in nam ostanite naklonjeni! — G. dopisniku iz Radla: Brezdvomno že prihodnjokrat. Le mnogokrat kaj tacega! Pozdrav!

Loterijne številke.

Trst 13. avgusta 1898: 8, 11, 54, 47, 5
Linc » » » 50, 1, 40, 74, 89

Hennebergova svila

meter 45 kr. do 14 gl. 65 kr., pristna le tedaj, ako se naroči naravnost v moji tovarni; črna, bela in barvana; tkanine, barve in vzorci po najnovejši šegi. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Henneberg-ova tovarna za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Lepo posestvo na prodaj

blizu železnice, obstoječe iz sadonosnika, njiv, travnikov, lesa. Meri 8 $\frac{1}{2}$ orala, stane 1600 gl. plačilo lahkotno. Več se izve pri Santlu, cerkveniku v Sp. Sv. Kungoti.

Za zavod Marijinih bratov

v Gradcu, Kirohengasse šte. 1, se išče pošten izurjen krojač; spričevala se naj pošlejo tje. Znanje nemščine se ne tirja.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,
trgovec v Celji
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzajem tudi še fizol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino.

Z velespoštovanjem 25-52

Anton P. Kolenc.

Dve novozidani hiši,

deset let dače prosti, pri Sv. Jožefu v Mariboru blizu cerkve in delavnice južne železnice se ceno prodata pod jako ugodnimi pogoji. Več pove lastnik pri Sv. Jožefu hšt. 108. 3-3

Za kuharico ali gospodinjo

se priporoča oseba, ki zna kuhati za vsako mizo ter razume vsako delo pri gospodi in gospodarstvu. Več pove upravn. „Slov. Gosp.“ 3-4

Račun za obrtnike in podjetnike

izvršuje pri najljubnejši postrežbi in najnižji ceni:

Plača se v Mariboru.

Dne	komad	
januar 14.	2000	Zalepke z nadpisom
marcij 12.	4000	Memorande na dolgo-kariranem papirju
april 8.	3000	Račune 4° pol pole na dveh straneh tiskano
oktober 23.	500	Naslovnice, velike, v dveh barvah tiskane

Skupaj av. velj. gl.

Tiskarna sv. Cirila.

Službo organista in cerkovnika

želi takoj nastopiti še mlad, neoženjen z dobrimi spričevali. Kdo? Pove upravništvo „Slov. Gosp.“ 3-3

Jajca za valjenje

pristinih brahma-kokošij komad po 15 kr., holandk, črnih, z velikimi belimi čopi, komad po 25 kr., pristinih štajarskih kokošij komad po 10 kr., srebrnih paduvank komad po 30 kr., langhans komad po 30 kr., puranov komad po 30 kr., srebrnih wyandottes komad po 30 kr., italijank komad po 30 kr., pritlikovk komad po 30 kr., košinsink komad po 25 kr., sedmo-graških golovratk komad po 20 kr., dorking komad po 25 kr., jokohamk komad po 50 kr., endemskih orjaških gosij komad po 1 gl., pekinških rac komad po 20 kr., velikih štajarskih rac komad po 20 kr.

Razpošiljam jajca za valjenje živalij čistega plemena, ki so že bile večkrat odlikovane in dajem jamstvo za čistost in pristnost plemen.

Maks Pauly, Köflach (Štajarsko)

Spremenjeno stanovanje.

Usojam se častitemu p. n. občinstvu naznaniti, da bom od 1. septembra t. l. naprej

svojo obrt kot pozlatar

izvrševal v gornji

Gosposki ulici (Obere Herrengasse) št. 35.

Opiraje se na to, da že mnogo let izvršujem svojo obrt in da bom svojo novo delavnico precej razširil, mi je omogočeno vsa dela, ki spadajo v mojo stroko, kakor: pozlačevati na novo, prenavljati in popravljati altarje po cerkvah, kapelah in hišah, potem križe, okvire, kipe, okraske v cerkvah, gradih in hišah, nadalje devati v okvire vsakoršne podobe, diplome itd., iz najboljšega materijala, točno in vestno izvrševati. Ker sem v dotiki z nekim akademičnim kiparjem, izdelujem tudi najfinjša kiparska dela. — Proseč, da se mi dosedanje zaupanje ohrani tudi na novem mestu, zagotavljam vse vestne in cene postrežbe.

Alojz Sket, pozlatar, dosedaj v Grajskih ulicah šte. 6.

Razprodaja dosedanjega skladišča blaga po precej znižani ceni.

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinje raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z brki. Vspah in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštne povzetju, ali pa, če se penar že naprej pošlje.

Naslov: **Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.**

3-26

Vožnje karte
in
tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

koncesijovana potovalna pisarna 6

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 4, (pritličje n. l.)

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo. 25-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Priporočilo.

Matija Šramelj, stolpni urar, iz Šmartna pri Gorinjemgradu je pri podružnici Sv. Antona v župniji Luče novo uro postavil v stolpu. Vsa ura je zvesto in natančno napravljena. Tečaji so jekleni, ura vedno prav teče, bije glasno in kaže prav dobro.

Šramelj je bil že mnogokrat pohvaljen, tudi podpisana ga pohvalita in se mu za vestno delo zahvalujeta.

Ob jednem ga na vse strani slavnim cerkvenim predstojništvom najtopleje priporočata.

F. Lekše, župnik.

Martin Brunet, cerkveni ključar.

Prostovoljna zemljiščna dražba

Na prošnjo dedičev po dne 19. avgusta 1897 v Šmarji pri Jelšah umrli c. kr. poštarici in posestnici gospej

Ani Skaza

se bode vršila dne

15. septembra 1898.

ob 9. uri dopoldne pri podpisani c. kr. sodnji prostovoljna dražba zapuščinskih zemljišč vlož. št. 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75 kmeč. obč. Šmarje, vl. št. 92 kmeč. obč. Sv. Tomaž, vlož. št. 163 kmeč. obč. Preloga, vlož. št. 90 kmeč. obč. Sv. Barbara, vlož. št. 64, 65, 67, 68, 69 in 164 kmeč. obč. Ješovec.

Zemljišča merijo 71 Ha. 8 ar., 42 m², so bila sodno cenjena na 43.327 gl. 98 kr. se nahajajo v trgu Šmarje pri Jelšah in v njegovi najbližji okolici.

Poslopja na zemljiščih so v dobrem stanu.

Zemljišča se bodejo prodajala v različnih skupinah, ktera so se napravila po njih naravni legi, ter se bodo prodala le za ali čez cenitveno vrednost.

Kdor hoče dražbati, mora položiti 10% vadij.

Dražbeni pogoji se lahko pogledajo v uradnih urah pri podpisnemu sodišču ter pri zastopniku dedičev gosp. dr. Jos. Georg, odvetniku v Šmarji, kateri daje tudi vsa druga pojasnila.

C. kr. okrajna sodnija v Šmarji, dne 5. avgusta 1898.

G. kr. okr. sodnik:

Mule m. p.

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, koroške ulice 5,
ima najboljše stroje, najnovejše
črke in moderne obroke ter se
priporoča, da napravi vse v nje
stroko spadajoče dela, kakor:

Pisma, ovitke, okrožnice,
račune, opomine, menjice, cenike.
Jedilnike, vabila, vsprejemnice.
Zaročna naznanila in pisma,
vizitnice in napisnice,
Plakate in naznanilne cedulje itd.
Diplome za častne srenjčane
in ude društev,
Parte in žalostinke v najlepši opravi.

Zaloga vseh tiskovin
za župnijske, šolske in občinske urade.

Novo zidana hiša

s štirimi stanovanji, s prizidnim poslopjem in vodnjakom v novih Mejnih ulicah (Grenzgasse) v Mariboru z mesečno najemnino 22 gl. se proda za 3600 gl. Več pove upravništvo lista. 2-3

Umetno stavbarsko-klesarski obrt Murnikovih naslednikov

Anton Gajser,
lastnik.

v Mariboru
Kaiserstr.-Theatergasse št. 18.
Obstoji že 40 let.

Karol Kocijančič,
klesarski mojster.

Priporoča se za izdelovanje klesarskih in kiparskih del, kakor tudi popravi.

Največja zaloga na Spod. Štajarskem

gotovih, novih nagrobnih kamenov iz marmorja, sijanita in granifa. — Marmorne plošče vsake boje in velikosti so vedno v pripravi.

Postrežba točna. — Cena jako nizka.

Uljudnej pozornosti 13-25

posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot **zaupni mož in posredovalec** z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.
Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleestnike in okrevance kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 125

Zahvala in poziv!

V tem mescu zadel je moje posestvo v Smolniku požar, kateri ni vničil samo treh poslopij, temveč tudi **večino vsebine.**

C. kr. priv. avstrijska zavarovalna družba „Dunav“ na Dunaji,

pri katerej so zavarovana moja poslopja, je **polno** odškodnino **hitro** in **jako zadovoljujoče** izplačala, tako, da tej domačej zavarovalnici tudi javno radostno izrekam svojo najboljšo zahvalo in isto najtopleje priporočam vsem posestnikom.

Kdor v slučaju požarja neče biti **posebno oškodovan**, stori dobro, ako pusti zavarovati tudi **vse premičnosti** kakor: **hišno opravo, gospodarsko orodje in poljedelske zaloge**, kakor tudi, primerno vrednosti, **vso živino.**

Na Smolniku, meseca julija 1898.

Franc Grisold l. r.

Sesalke Tehnice

vsakih vrst za domačo in javno rabo, za kmetijstvo, stavbe in obrt.

NOVOST: Po Bower-Barffovih patentnih inoksidacijskih sesalkih.

inoksidirane sesalke so obvarovane zoper rjo.

Ceniki gratis in franko. **W. GARVENS, DUNAJ**, { I. Wallfischgasse 14. Ceniki gratis in franko. I. Schwarzenbergstrasse 6.

Se dobiva v vseh trgovinah s stroji in železom, v tehničnih, vodovodnih in vodnjakeopnih podjetjih itd. Zahtevaj izrečno:

Garvenove inoksidirane sesalke, ozir. Garvenove tehtnice. 14-26

Najboljše možnarje za streljanje proti toči,
dalje
novoiznajdene „brzostrelne in varnostne možnarje“

(katerih ni treba nič zabijati, pri streljanji vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo mnogo hitreje kot navadni možnarji);
najboljše in najnovejše kmetijske stroje;
vse sestavne dele iz železa za mline, žage, tovarne in druge obrtnijske naprave
izdeluje in prodaja po tovarniških cenah z garancijo
tovarna za stroje in livarna
Pehani, Lorber in dr.
v Žalcu pri Celji. 20

